

Otročje serce ga veselo sprejme, in to je dokaz, kako sta Bog in človek tesno zvezana. Otročje sprejme s svojim srcem misel „o Bogu“, in kakor sam po sebi se nauči moliti, z otroškim življenjem se združi (se vrase) pojem, s katerim se umstveni modrijan z vsemi svojimi preiskavami ne more združiti.

(Dalje prih.)

Dopisi in novice.

— *Cerkvena godba. Odloka c. kr. ministerstva dné 12. maja 1877 st. 16885 od l. 1876.*

Mnogostransko se je opazovalo, da cerkvena godba, ktera ljudstvo blazi in mika, kedar se skerbno njeguje, žalostno propada. Uzroka temu iščejo večkrat v prenaredbi učiteljskih, in ne le cerkvene osebe, marveč tudi skušeni strokovnjaki in ljudstvo, katerega se to tiče, pričakujejo, da bi ministerstvo za nauk in bogočastje kazaje celo na ljudske učitelje, ki imajo tukaj najprej pomagati, potrebne reči v tem zaukazalo.

Dasiravno imajo za dobro cerkveno godbo skerbeti v prvi verstí cerkvene oblasti, se stvar tudi tiče opravnistva pri bogočastji in poduku, ki sploh nima gojiti le samo duševnih korist, marveč ima tukaj izvršiti posebni nalog z ozirom na namene ljudske šole, ker postava dopušča zvezo službe cerkvenega organista z učiteljsko.

Že v točki 11. ministerskega ukaza dne 26. maja 1874 (m. ukaz. list st. 31) s katerim je bil razglašen osnovni statut za učiteljska, povdarjal sem posebno (minister za uk) važnost poduka v cerkveni godbi na teh zavodih in kazal na to, kako potrebno je, da se gojenci učiteljstva poleg tega, kar se imajo naučiti godbe, za potrebe v svojem poklicu, tudi v urah šole prostih dalje urijo v godbi, da bodo zmožni prevzeti cerkveno godbo, kakor žele soseske po deželi, drugič pa tudi, da bodo z godbo blažilno uplivali tudi na široko (zunaj šole).

To se naznanja c. kr. okrajnemu šolskemu svetu, ob enem pa se mu tudi ukazuje, da naj gleda na to, da ljudski učitelji njegovega okraja, ki so že pri učiteljstvu, posebno pa tisti na selskih šolah, goje dobro cerkveno godbo, in v ta namen naj ukaže c. kr. okrajnemu nadzorniku, da pri šolskem nadzorovanju in pri občenju z ljudskim učiteljem gleda na cerkveno godbo in petje na koru. Konečno se opomni, da njih prezvišenost gospod minister v tej odloki pravi, da je tudi pripravljen ozirati se na zasluge učiteljev godbe na učiteljskih, kakor tudi na tiste učitelje, ki so že v službi, in si prizadevajo tako ljudstvo izobraževati in blaziti.

V Ljubljani 8. junija 1877.

— *Is Šent-Jernej 14. julija.* Po preteku nekaj časa sem zopet tebi »Učit. tovariš« nabral nekaj novic. Ko sem zadnjič omenil smerti in pogreba ranjke gđe učiteljice E. Korošic imam sedaj povedati, da sta njeni I. razred prevzela g. g. kaplana: Karol Jančigar, in Jozef Pekovič tako, da eden dopoldne, drugi popoldne podnejuje, remuneracija jima je plača ranjke. Kedar imata pa kerščanski nauk v drugih razredih, se pa suppirata. Tako so vravnali gosp. deželni nadzornik R. Pirker pri svoji navzočnosti 14. maja, in nama je to prav pogodu, kajti mislila sva z gospodom učiteljem, da bova ves čas prvi razred suppirala, in otroke z najinimi združevala. Sedaj podučujejo na Šent-Jernejem vseučilišču (?) trije gospodje, ki so 8 šolo dovoršili in moja malenkost kot prvi učitelj (nadučitelj.) Dela je vsem dovolj, in gotovo bi imeli v kratkem

4razredno ljudsko šolo, da bi imeli le večje šolsko poslopje. — Kljubu poljskemu delu vendar-le otroci v šolo hodijo, ajdova setev jih je nekaj doma prideržala, a praznih klopi ni bilo, in jih tudi sedaj ni.

Naj omenim tudi še, da imamo tudi, kakor se ve povsod, šolsko bukvarnico. To sicer ni nič posebnega, vendar posebna in posnemanja vredna je pa darežljivost predsednika krajnega šolskega sveta, gospoda Karola Rudeža, grajščaka in bivšega deželnega poslanca. Med drugim je podaril naši šoli 15 letnikov Novic od 1843. do 1861. leta, vezanih, in petero knjig: die Alpenwirthschaft v. Trientel. Priserčna hvala za blago dejanje. — Vpisal je ta g. tudi našo šolo v »Slóv. Matico«, poleg tega daje vsako leto po 10 gl., da se nakupijo knjige in razdele najprirednejšim učencem. — Učenci imajo pa tudi mnogo veselja do čitanja. — Ko sem bil omenjene bukve vpisal v »Inventar« in povedal o njih otrokom, so si kar prvi dan vse bukve izposodili. Bukvarnica ima 102 zvezkov, pa se dostikrat primeri, da so vse bukve izposojene. »Ponovila imam 60 zvezkov, I. II. in III. dela, ki ga otroci prav radi čitajo«. Naša šola je dosmertni ud »družbe sv. Mohorja« in knjige izdane po ti družbi ljudstvo kaj rado čita. Dajmo našemu ljudstvu zdravega tečnega berila in ljudstvo se bode omikalo, in izobraževalo, ne bode mu treba očitati surovosti in nevednosti! Milo pa moram potožiti, da šolskim otrokom manjka potrebnega šolskega orodja, primanjkuje peres, papirja i. t. d. — Leta, v katerem bi bilo tako hudo za denar, ne pomnim. Kako čemo pričakovati, da bi otroci kupovali teke i. dr., ko nimajo solda, da bi si soli kupili. — Konečno naj omenim, da rad čitam v Učit. Tovarišu: Pedagogične pogovore, dr. Zupana (od Marna) in Spominke slike iz svetovne razstave, katere spisuje marljivi mi gospod tovariš. — Bog ga ohrani se mnogo let!

Janez Saje.

— (*Letna skupščina učiteljev kranjskega okraja*) versila se je po napovedi 21. julija t. l. v Kranji. Ker spadajo taki shodi med stvari zgodovinske verste, naj po večletni navadi sporočim tudi letos kaj malega o tem. Pred vsem naj povem, da nam je slavno kranjsko mestno županstvo tudi to leto radovoljno prepustilo dvorano svoje mestne hiše za zborovanje, za kar naj mu bo izgovorjena s tem javna zahvala.

Po napovedi se je kmali po 9. uri pričelo zborovanje pod vodstvom novega, vsim g. g. učiteljem zelo priljubljenega gosp. c. kr. okr. šolskega nadzornika Henr. Pirker-ja, ki je za vvod konference nazoče ogovoril s prijaznim kratkim pozdravom in omenil namenov učiteljskih skupščin, zmed katerih poglobitnih je eden ta, da bi se dosegla in vterdila vzajemnost pri poduku. Za namestnika svojega imenoval si je g. pervosednik gosp. Lovro Sadar-ja, ravnatelja glavne ljudske šole v Škofji Loki, za zapisnikarje pa sta bila voljena z večino glasov g. g. Bezljaj in Lahajner. Ko se je bila še konstatirala nazočnost vseh g. g. učiteljev iz okraja, (izuzemši dveh iz Poljanske doline), s čim rešena je bila I. točka dnevnega reda, prestopil je gosp. nadzornik na obravnavo II. točke, ki se je glasila: »Ukazi in uredbe, ki so izšle od zadnje konference, se naznanijo«. Djal je, da je večina ukazov že nazočim tako znana vsled okrožnic, vendar pa je omenil:

a. Ukaza o vpeljavi gospodarstvenih kurzov, ki vnema učitelje ljudskih šol za poduk v kmetijstvu, kateri naj bi se pridružil ponavljavnim šolam, in za pospešenje tega uka je odmerjena g. g. učiteljem za l. 1877/78 za nagrade znamenita svota 1.500 goldinarjev. Gosp. nadzornik je govoril izverševanju tega ukaza prav tople besede.

b. Ukaza o prodaji šolskih knjig, ker so došle pritožbe od nekaterih

knjigarjev, da posamesni učitelji take knjige za dobiček (>erwerbsmässig<) prodajajo. (Mi učitelje po deželi že vemo, s kakimi dobički učne knjige med otroke izpečamo. Bog, če dobim toliko zanje, kolikor v Ljubljani zanje plačam. Poština gre redno vselej na račun vbogih duš v vica. Pisavec.)

c. Ukaza gledé oprostena poština za razpošiljanje knjig iz okrajnih bukvarnic.

Temu je sledilo branje opravnega reda pri konferencah. —

Pri III. točki: >Opazke predsednikove o priliki nadzorovanja< se je gosp. nadzornik precej dolgo pomudil, akoravno je vsako stvar omenil le bolj kratko. Naznanil je, da je nadzoroval to leto že vse šole, ter v stavbenem oziru najdel nekatere v prav dobrem stanu, mnogo njih pa premajhnih, slabo in pomankljivo zidanih. Za to scer, djal je g. nadzornik, učitelji niso in ne morejo biti odgovorni, pač pa za to, ker se tu in tam gleda vse premalo na šolsko snago, kar ni le nelepe, ampak za otroke tudi zelo nezdravo. Učitelj takim zadevam more in tudi morá v okom priti. — V oziru šolskih vertov je gosp. nadzornik priporočal, da kjer jih še ni, naj se vsakako dela na to, da se ta potrebna in koristna stvar šolam pridobi, ker jim je neobhodno potrebna. — Gledé učnih pripomočkov je gosp. govornik omenil, da jih imajo pri nekaterih šolah mnogo in celo znamenitih, pri nekaterih pa skoraj nič. Učitelji naj zastavijo ves svoj vpliv pri krajnih šolskih svetih na to, da dobé, česar potrebujejo, in naj skušajo pri proračunu za šolske potrebšine vselej nazoči biti. — Kar zadene šolsko obiskanje, je tudi v mnogih krajih zelo pomankljivo. Tu in tam ovirajo to sicer resnični zadržki, vendar naj učitelji skerbijo za to, da se bodo, kolikor je le moč, zboljšalo tudi v ti zadevi. — V nekaterih šolah je najdel gosp. nadzornik tudi slabo opravljene in razdrapane otroke, za kar sicer učitelj ne more odgovoren biti, pač pa zato, da otroci dohajajo, k uku snažni in umiti, kar tudi ni povsod najdel. — Oziroma učne metode, djal je gosp. nadzornik, da je najdel tudi različno; priporočal je toraj, da naj se gleda zlasti pri nižjih razredih povsod na to, da bo imel celi razdelek hkrati opravilo s tem, da otroci gostokrat vsкупno odgovarjajo in berejo; (za 3. in 4. razred tega vendar ni priporočal.) Pri vprašanih naj se učitelj ne mudi predolgo pri enem učencu, ampak pride naj jih, kolikor naj več mogoče, na versto. — Mnogo otrok nameravajo dati stariši naprej v šole. Priporočal je gosp. nadzornik, da naj učitelji pri tacih otrocih skerbijo za to, da bodo dobili že po njih potrebno podlago. Osobito naj se ozir jemlje v glavnih šolah pri tacih učencih na računstvo in slovnico, ker sta ona naj tehtnejša predmeta, in posebno bistrina mladini um. — Oziroma branja priporočal je gosp. pervosednik, naj se gleda in deluje na to, da bodo otroci glasno brali, ker je to za mladino na več strani koristno; — z branjem naj se združuje tudi slovnica, zemljepisje in naravoslovje, posebno pa slovnica. Pri tem predmetu naj se zlasti v višjih dveh razredih glavnih šol pazi tudi na enakost tehničnih izrazov zlasti onih, ki se rabijo na gimnazijah pri uku latinščine. Pri računstvu priporočal je gosp. govornik, da naj se posebno ozir jemlje na nove mere in uteži, da naj se računí z abstraktnimi izgledi, in posebno pazi na to, da vsi otroci ob enem računijo, eden pri šolski tabli, drugi pa na svoje male tablice. Računske naloge naj ne bodo pretežke, in naj se vmes vpletajo izgledi iz zemljepijsja in praktičnega življenja. — Pri spisju naj se posebno ozir jemlje na zunajno obliko in na potrebšine vsakdajne. — Gospodarstveni uk naj se goji v ljudskih šolah po vsi moči, in prične naj se to z prihodnjim letom, kolikor je moč, temeljito. — Pri telovadbi zadostujejo po deželi bolj poveršne vaje, ker primanjkuje za ta predmet navadno pripravnega in potrebnega

orodja. — Petje je najdel gosp. nadzornik pri vsih šolah dovolj dobro, priporočal pa je, naj se zanaprej ozir jemlje pri tem tudi na cerkveno petje. — Tudi discipline omenil je gosp. pervosednik, da je namreč v nekaterih šolah izverstna, nekje pa je najdel v šoli taki nepokoj in nered, da ni izreči; le čudo — djal je gospod —, da je sploh kaki uk v taki šoli mogoč. Učitelji naj take napake zboljšajo, naj imponirajo mladini, naj poodčitujejo nasledke z igledi dobrimi in slabimi, naj dajejo na vse strani dober izgled, naj dolžnosti svojih ne zanemarijajo, ampak vestno in natančno spolnujejo. Iz vsega govora spoznali smo, da je gosp. nadzornikovo oko povsod zapazilo z nekako bistrostjo hvale —, pa tudi graje vredne lastnosti šolske, kar naj bo dobrim g. g. učiteljem v spodbudo, mladim pa v posvarjenje, popravo in zboljšanje. (Konec prih.)

— *Okrajna učiteljska konferenca za okolico ljubljansko.* Učitelji tega okraja smo vradno zborovali 25. pr. m., k zborovanju so došli vsi učitelji in učiteljice iz okraja. — Dnevni red tega zborovanja bil je že v 13. listu »Tov.« str. 208 naznanjen. — Gospod predsednik, c. kr. šolski nadzornik, začne zborovanje po 8 uri s kratkim, toda jako prijaznim vvodnim nagovorom. Pozdravi s toplo besedo navzoče, konstatira število navzočih, omenja sprememba v osebi nadzornika, ter si voli v namestnika g. nadučit. Fr. Govekar-ja z Iga. Skupščina pa si voli po predlogu v zapisnikarja g. g. Berčič-a in Mali-ja. Zatem je prestopil g. pervosednik k opazkom, t. j. k splošnemu objavljanju, v kakem stanu je najdel pri letošnjem nadzorovanju šole našega okraja. Gospod nadzornik je razpravljal to točko jako vljudno, sicer ne preobširno, a zelo temeljito. Med drugim je djal, da šole v obče napredujejo, vendar pa je vendar še marsikje kaj zboljšati. Svoje opombe razdeli na notranje in zunanje šolstvo. Pri znotranjem šolstvu, kamor spada nauk in disciplina, omenja stroke za stroko, ter pove pomankljeje pri sleherni stroki in omenja marsičesa, kako bi se to in uno doseglo, da postane šola in nauk tako uredjen, kakor ga zahteva postava in si jo želi imeti sleherni več učitelj. — Pri zunanjem šolstvu, katero obsega varstvo in snažnost šolskega imetja in uradne pisarije omenja tudi nekterih pomankljivosti, ktere se še vedno tu in tam nahajajo, ter posebno priporoča, da naj se v prihodnje zboljšajo.

O geometrijskem oblikoslovju v zvezi z risanjem poročal je g. Levec zelo obširno, ter pokazal da je mnogo bral. — G. Kuhar se gledé izhajanja pri tej stroki ne ujema z g. L., ter misli da je bolje od teles, nego od točke izhajati ali začenjati pri tej stroki. Terminologijo priporoča g. nadzornik po Tušek-u, ter razdeli o ta namen med navzoče nekaj prepisov najnavadnih izrazov.

G. Punčah poroča o »metodi za lepispisje, da se doseže jednostno postopanje«. — Svoj referat razdeli o dva dela, v prvem govori o metodi, v drugem o učnih pomočkih in pripravi. V blizo desetih točkah skuša dokazati potrebo in korist v dosego jednostnega postopanja, vpeljave lepispisnih predpisov, govori o raznih zvezkih, peresih, tablah i. t. d. ter končno stavi predlog: Zbor naj voli odbor sedmerih udov, kteri naj bi primerno gradivo za lepispisne predpise sestavil, ki bi se potem sl. vladi v potrjenje predložili. G. Kuhar ugovarja g. poročevalcu zarad črt na tabli, ter meni, da je bolje, ako so one bolj debele kakor tanke. — G. Papler pa meni, da naj se vsake verste čerte na tabli za- veržejo, učitelj naj si jih s »špago« vselej sproti naredi. Tudi je on zoper noveje table iz kavčuka, ktere so se pri njem prav slabe izkazale, bolje so platnene. — G. Remic ugovarja g. poročevalcu zarad peres, ter pravi, da mora on iz svoje skušnje odsvetovati peresa, katera je g. poročevalec priporočal, ter navsvetovati druga. Tudi g. predsednik se sklada z g. R. — G. Govekar pa go-

vori zoper lepopisne predpise (Vorschriften), ter pravi, da se je to že preživelo, da pa tudi zoper to govore vsi vešči in noveji pedagogi, pa tudi predragi se mu zdé, ter vpraša: Kdo pa bode otrokom drage predpise kupoval, ako je g. poročevalec tožil, da otroci še za »teke« in peresa nimajo? — Znabití da bodo krajni šolski sveti? Koliko ti store za šolo, vsi le predbro znamo! — Ako pa stariši otrokom potrebnega lepop. orodja kupijo, smemo biti po vsem zadovoljni. Konec.

— Na možkem učiteljišču tukaj se začne prihodnje leto 4. tečaj, kakor je bilo omenjeno 1. julija.

Na Mariborskem učiteljišču je iz mej 17. kandidatov 4. leta doveršilo zrelostni izpit 12, 5 jih je padlo, in sicer 1 iz zgodovine, 4 pa iz gosli.

P. N. Viša djevojačka i obće pučke škole grada Zagreba imale su koncem ove školske godine ukupno 2014 učenika i učenica (učencov in učenk) i to: Viša djevojačka 148, niza djevojačka 193, kaptolska dječacka 236, dolnjogradska dječacka 361, duhovljanska 35, izraelitska 117, privatna škola Gogeričina 35 a Broneričina 32; kod sestara milosrdnica bilo je pako u višoj djevojačkov učioni 152, u vježbaonici (vadžnici) 286, u višem djevojačkom gojištu 61 a u učioni na vili kod sv. Duha 68 učenica. Po napredku bijaše ukupno 603 s odlikom, 998 s prvim, 18 s popravnim, 285 s drugim, 46 s trećim redom, neizpitanih 64. Šegrtá (rokodelčičev) polazilo je školu ukupno 610; od ovih bijaše 127 početnika, t. j. takovih, koji ne znadu nit čitat, nit pisat. — Knjižnica gradskih škola umnožena je s nekoliko novih djela, a isto tako nabavljeno je ove godine i prilično učila. Kao izvanredne podpornike nekih ubogih učenica, bilježi (zapiše) izvješće kr. zemaljsku vladu, prvu hrvatsku štedionicu (hranilnicu), zagrebačke trgovce gg. Bastaića, Javanda, Peleša i Wagnera, zatim Pavla Rihtarića, Hermana i Velimira Gaja. Društvo »Dobrotvor,« koje se u svrhu podupiranja uboge mladeži zagrebačkih pučkih škola upravo osnovalo, imate će koga podupreti, jer je sirotinje kao svuda (kakor povsod), tako i u Zagrebu dosta. Izvješće donosi dva članka: »Jedna o ženskom uzgoju« od Š. i »Roditeljem« od A. Irgolića. Početkom buduće školske godine premjestit će se kaptolska škola u novu vrlo liepu školsku zgradu na Kaptolu, kojom je sveobćoj želji i velikoj potrebi zadovoljeno. Iz izvjestaja o kaptolskoj školi vidimo sliedeće: U zgradi, s kojom nam se razstati, otvorio je g. 1830. učitelj Marko Grošl privatnu troirazrednu školu, koju je ugarska vrhovna oblast god. 1839. proglasila javnom. Od to doba sve do god. 1848. uzdržavale su tu školu samostalne občine: novoveška, kaptolska, laško-ulička, prvostolni kaptol i zagrebački biskup. Prigodom bune god. 1848. obustavile su navedene občine plaćanje i uzdržavanje ove škole, nu g. Marko Grošl nije ipak prestao obučavati mladež, zadovoljiv se dobrovoljnimi prinesci roditelja i drugih dobrotvora za uzdržavanje njegove škole. Odredbom bana Josipa Jelačića združile su se g. 1851. sve zagrebačke občine u jednu, koja je od to doba i ovu učionu uzdržavala. God. 1860. bijaše proglašena kaptolska škola četverorazrednom glavnom školom. U ovoj se je dakle zgradi podučavala mladež 47 godina, stoga nije ni čudo, da je čestim pregrađivanjem postala tako razdrmana.

— *Vdovsko* učiteljsko društvo je imelo odborovo sejo 5. julija. — Nadučitelj Josip Benedek se sprejme v društvo. Učitelj X., ki je za tri leta letnino na dolgu, niti se na povabila ne oglašá, se zbríše iz društva. Nekomu drugemu se obrok za vplačevenje vstopnine in letnine podaljša do konca leta. Obćni zbor ima biti drugo polovico septembra. Poročalo se bode o društvenih zadevah, in volil odbor. Tajnik tudi naznanja, da je vlada prenarejena pravila poterdila.

— *Slovensko* učiteljsko društvo se je zbralo k odborovi seji 2. t. m. Razgovarjalo se je o društvenih zadevah, občni zbor boče istočasno z vdovskim društvom. Pred občni zbor ima priti: 1. Razgovor o šolskih knjigah na slovenskih ljudskih šolah. 2. O pomočnih knjigah. 3. Kako se goji petje in godba po selskih ljudskih šolah. (Nanašaje na ukaz slav. ministerstva dne 12. maja 1877 št. 16. 885).

— *Narodna* šola boče zborovalo po slovenskem učiteljskem društvu. Program navadni pri občnem zboru.

K slovenskem učit. društvu in k »Narodni šoli« pristopajo novi udje.

— *Na II. mestni peterorazredni deški šoli* takaj je bilo p. l. 625. otrok; v I. razredu a in b po 68; v II. raz. a) 73, II. b) 82; III. razr. a) 90, b) 88; IV. razr. 87. in v V. 69. Pervi red z odliko je dobilo 88. učencev.

— *Na I. mestni šoli je bilo p. l. 413* šolarjev; v I. razredu 95, v II. razr. 89; v III. razr. 94; v IV. razr. 84; v V. razr. 51. Pervi red z odliko jih je dobilo 66. Med šolskim letom jih je izostalo 30, umerli so 3.

— *Na peterorazredni dekliški šoli* takaj je bilo v I. razredu 61 učenk, (11 jih je med letom izostalo, a 1 je umerla), v II. razredu 80 (5 jih je izostalo, a 2 ste umerli) v III. razredu 78 (5 jih je izostalo a 1 je umerla); v IV. razredu I. oddelka 16 (8 jih je med letom izostalo), v IV. razredu 2. oddelka 13. Prihodnje šolsko leto se začena, kakor pri deških šolah 17. septembra, a 14. in 15. se dekleta vpisujejo.

— *Razredba učenk v Arazredni ljudski šoli* pri Č. Č. g. g. uršulinaricah v Škofji Loki našteva v zunanji šoli v IV. razredu 23, v III. 37, v II. 77, v I. 90 učenk. 29 jih je med letom izostalo deloma ne v verstenih. Umerla je 1.

V notranji šoli je bilo v 6 razredih 143 učenk in v I. razredu ponavljavne šole je 80 učenk. Poročilo zunanje šole je slovenski, a notranje nemški pisano. — V notranji šoli so se otroci slovensčine, italijansčine, francoščine in angleščine, potem ženskih rokotvorov, tudi učili zviranja na glasovir, citre in petja.

— *Zrelostni ispiti* na c. k. ženskem učiteljski so bili 16., 17., in 18. pr. m. Sprašanih je bilo 31. javnih gojenk in 2 zasebni. Zrelostno spričalo z odliko je dobilo 7; zrelostno spričalo še 16, čez dva mesca ponavlja skušnjo 5, a čez leto in dan 5 gojenk. (Se nadaljuje).

— *Naj pomaga, kdor more, ali hoče.* Mestni magistrat v Norimbergu je naslednje razglasil: V novejših časih je bilo večkrat po pravici slisati, da so rastoča, mladina, vzlasti šolska, od dne do dne bolj surovo, nespodobno in neuravno obnaša, tedaj podpisano policijsko vodstvo, po dogovoru s šolsko oblastnijo, in naročivši policajem, da naj zoper tako surovo rogoviljenje na javnih ulicah s vso resnobo postopajo, pozivlje tudi stariše, skerb-nike (jerobe) in sploh osebe, katerim je izročena mladina v skerb, da po vsi svoji moči odvracujejo surovost in razuzdanost pri mladini in da naj šolo podpirajo. Tudi so naprošeni vsi odrasčeni ljudje, katerim je skerb, da vzraste npravni, duševno in telesno izobraženi rod, da svare in grajajo mladino, ako zapazuje, da se na javnih terjih vzlasti do starejših oseb surovo obnaša.

Iz Doljen. *) † Anton Pavčić, učitelj v pokoju v Šentjanžu, je umerl 8. jun. t. l. v 68 l. svoje starosti. Rajni bolehal je od m. maja sem, in okreval je bil že toliko, da je bil v petek v osmini sv. R. Tel. z navadno, njemu lastno pobožnostjo pri sv. maši. Pa zadnjikrat je pošiljal svoje goreče molitve in prošnje k Bogu. Že tisti dan popoldne odperla se mu je bila kri, kar mu je sicer v začetku prav dobro dejalo. Ker se pa je potem to tudi prihodnji dan ponav-

*) Zakasnjeno.

ljalo, oslabeled je bil tako močno, da je v nedeljo potem med popoldansko službo božjo izdihnil svojo blago dušo, katero je bil že oskerbel s popotnico v večnost. Bil je zvest, pošten in neutrudljiv delavec na šolskem polju. Šolskej deci, ktereje je svetil z najlepšim izgledom, bil je vedno ljubeznjiv in skerbun oče. Pokojni služboval je od svojih mladih nog v Škocijanu pri Turjaku in sicer že v 16. l. svoje starosti kot organist, a potem, ko so se osnovala šole, šel je, ko je bil že v službi, v Ljubljano v šolo, in je pod vodstvom g. Šlakerja napravil učiteljski izpit. Kot učencev v Ljublj. in organist v Škocijanu oskerboval je svojo orglarško službo tako, da je poprej za silo izučil nekega za godbo talentiranega kmeta iz Malih-Lipljen, ki mu je cerkveno službo preskerboval o navadnih nedeljah, a o praznikih in o večjih slovesnostih moral je priti sam iz Ljubljane v Škocijan orglati. Farani Škocijanski so ga tolikanj radi imeli, da so mu tisto leto, ko je bil v šoli, dali polovico bére več, nego drugekrati. Tadanji župnik Škocijanski v. č. g. Albrecht je očetovsko skerbel zanj. Ko mu je bila l. 1851 nemila smert ugrabila preljubljeno soprogo Heleno, ni mu bilo vsled britke izgube več tú ostati, akoravno so mu farani prostovoljno obetali mnogo več bére. Preselil se je toraj leta 1852. v Šent Janž, kjer je bil, stopivši v pokoj l. 1876, do svojega zadnjega izdihljeja. Iz Šent-Janža prišel je včasi obiskat svoje perve farane v Škocijanu, ker tú je bil tudi njegov rojstveni kraj in prišedsega so pozdravljali prijatli in znanci s solzami veselja, tako da se je vselej težko od njih ločil. Da, še dan danes ko je minulo čertert stoletja, je v Škocijanu v živem in častnem spominu. Njegovo krepostno življenje, njegova vlnudnost in ponižnost pridobile so mu povsod pravo serčno ljubezen in visoko spoštovanje. Kako so ga cenili njegovi farani v Šentjanžu, pokazalo se je pri njegovem pogrebu, ki je bil velikanski, resno-ganljiv, da v Šentjanžu še ni bilo takega. Spremilo in zadnjo čast skazalo mu je 8 č. č. g. g. duhovnov, 10 učiteljev in učiteljic, ljudstva iz domače in iz bližnjih sosednih fará bilo je tako v obilnem številu zbranega, kakor nikdar poprej v Šentjanžu. G. učitelji pevali so v cerkvi in na grobu žalostinke. Ko so mertvo truplo pokojn. Antona položili v rakvo, kotičeh miru, se je solzilo vse ljudstvo. Zalovala je po blagem možu cela fara, mnogo prijateljev; bitko obžalovali in še vedno obžalujejo pa njegovo prezgodnjo smert ostati trije sinovi: Ljudvik, Jožef in Anton, ktere je skerbun in čez vse dober oče po svoji moči oskerbel. Bog mu daj večni mir in pokoj! (Kakor pričujoči dopis kaže, je bil ranjki jeden iz med tistih mežnarjev — učiteljev, ki so s svojo lastno pridnostjo povzdignili se do učiteljstva, a tudi kot učitelji spoštovali svoje cerkvene prednike, in učeniki bili kmetu z besedo in izgledom. — Spomin pravičnega pa ostane, in poznejji rodovi se ga še spominjajo. Vr.)

— *Razgovor vredništva.* G. J. Zarniku v Vrabče. Vi tedaj ostajate pri tem, kar ste pisali v 12. l. »Uč. Tov.« o konferenciji Postonjskega okraja zustran g. Pernetovega spisa o kmetijskem nauku, a tudi poročevalec g. Perne v 15. l. ne pravi, da tega ni govoril; on le svojo misel »v vpeljavi kmetijskega nadaljevalnega izobraževališča za 14. do 18. l. mladino, in ob času za to vgodnem, razvija«, s tem pa tako rekoč Vašo poročilo dopolnjuje, a je ne zametuje. — Sam po sebi pa vem, kako je dostikrat težko, jedro ob kaki razpravi posneti. — Iz tega razloga mu nisem mogel prostora v »Tov« odrekovati, a če Vaš sedanji dopis vzamem, bode g. Perne zopet odgovoril, in iz objektivnosti bota prestopila v subjektivnost, peresi imata oba ostri. — Vdeleževalci konferencije so stvar sami slišali, druge pa vse to briga le v drugi versti, dasiravne nekateri le take liste radi bero, ki imajo kaj pikantnega. A kaj se doseže s tem, stanovska prijaznost se ruši zarad par izrazov, katerih ni drug drugemu po

volji zapisal. — G. Pernetov spis kaže mladega iskrenega učitelja polnega idealov, a brez teh učitelj ne sme nikdar biti, ako mu jedno leto spodleti, ne sme obupati, in v takih šolah, o kakoršnih govori g. Perne — mi bi jih imenovali večerne šole — Abendschulen, je res, še bolj kakor sicer, oseba učiteljeva poglavitna stvar, sicer se opravi malo ali nič. Ker pa rad vsak od svojega kraja govori, naj povem tudi jaz od Ljubljane nekaj, kjer imamo že 3. leto na mestnih šolah tako imenovano »gewerbliche Vorbereitungsschule« po dvakrat na teden od 7½ ure — do 8½ zvečer, in ob nedeljah po 3 ure dopoldne. Učitelji se verstimo, magistrat nam za to podučevanje daje posebno, ne ravno piclo, nagrado. Razdeljena je ta šola v 4 sobah, na vsaki šoli v 2 razdelkih. Učitelji podučujemo, ker nas postava veže, sicer pa ni nihče posebno vesel, kedar ga versta zadene, in drug drugega prašamo: Ali bodem res mogel imeti letos ro-kodelčice v poduk? — Morda bi bilo to drugej bolj priljubljeno. Prašamo konečno le, ali je res učitelj dolžan, čez svoj čas učiti, naše mesto tega ne tirja. Ali ste te stvari nagrade omenili kaj pri konferenci. Vr.

Razpisi učiteljskih služeb.

Na ljudskih šolah v Vremu s 400 gl.; v Senožcah, v Ternu, v Lozicah po 450 gl., pri sv. Mihelu, v Spodnem Semonu, na Verbovem in v Suhorji s 500 gl. l. p. v treh poslednjih krajih ni stanovanje spoznano, a s službo v Suhorjih je združena potovalno šolo v Ostrožnem-Berdu. Prošnje do konca avgusta pri e. k. okrajnem šolskem svetu v Postojni.

V Postojni 5. julija 1877.

Na Irazredni ljudski šoli v Černem-Verhu, v Begunjah in Hotedersici šolsk. okraja v Logatcu se razpisujejo učiteljske službe s 450 gl. in stanovanjem v šoli: Prošnje skrajni čas do 7. septembra 1877 pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Učiteljske službe, a tudi učiteljicem pristopne. (šolsk. okraj. v Kočevji). S prihodnjim šolskim letom se imajo umestiti:

- 1) Na Irazredni ljudski šoli v Nemški Loki (Unterdeutschau) učitelj z letno plačo 500 gl. in stanovanjem. Učni jezik je nemški in slovenski.
- 2) Na Irazrednih ljudskih šolah v Polomu, Getenici in Morovici učitelj z l. p. 450 gl. in prostim stanovanjem.
- 3) Na 4razredni ljudski šoli v Kočevji učitelj z l. p. 400 gl.
- 4) Na 3razredni ljudski šoli v Sodražici:
 - a. učitelj z l. p. 500 gl.;
 - b. učitelj z l. p. 400 gl. in s prostim stanovanjem.
- 5) Na 2razredni ljudski šoli:
 - a. v Srednji vasi učitelj z l. p. 400 gl.;
 - b. v Lašicah, učitelj z l. p. 400 gl.;
 - c. v Loškem potoku, učitelj z l. p. 400 gl.;
 - d. v Dobropolju, učitelj z l. p. 450 gl.

Pri vseh teh službah je tudi prosto stanovanje.

Obrok za prošnje do konca avgusta pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Natečaj je izrekoma tudi za učiteljice.

Ko bi bila v okraji po premestnji kaka služba izpraznjena, tako se v prošnji pove, ali prošnja velja tudi za eventualno spraznjeno službo.

Listnica: Tudi »Tovar« ima letos prav dobro letino, ter shranjuje pridelek v žitnice. G. X. v. Z. Pride na versto, tako, kakor ste želeli. — Hvala!